

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 KWIETNIA 1937 ROKU

OGÓLNE ZEBRANIE ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Dn. 10 kwietnia 1937 r. odbyło się ogólne Zwyczajne Walne Zgromadzenie Związku Przemysłu Chemicznego Rz. P.

Zebrań w drugim terminie zabrał Prezes Związku, p. Inż. Feliks Wiślicki, poświęcając swe przemówienie charakterystyce prac Związku w ciągu ostatniego 2-lecia — t. j. w okresie pełnienia przez p. Wiślickiego obowiązków Prezesa, tudzież omawiając znaczenie organizacji przemysłowych dla producentów. Zebrani uczcili przez powstanie pamięć zmarłych w roku ubiegłym: D. Nowera, twórcy i prezesa pruszkowskiej fabryki ultramaryny, oraz W. Kuczewskiego, Vice-Dyrektora Izby Przemysłowo-Handlowej.

Na przewodniczącego zebrania powołano p. Dyr. Wiktora Bereszkę, który udzielił głosu Dyrektorowi Związku, p. Inż. E. Trepce — celem wygłoszenia uzupełniającego sprawozdania z działalności Związku (wobec rozesłania drukowanego sprawozdania za r. 1936 w przepisany statutowo terminie). W przemówieniu swym Dyrektor Związku omówił szczegółowiej sprawę ruchu cen przemysłowych, zatrzymał się nad udziałem Związku w pracach traktatowych, zasygnalizował wreszcie pewne zjawiska w zakresie spraw socjalnych.

Po zapoznaniu się ze sprawozdaniem finansowym, preliminarzem budżetowym oraz zgłoszonymi przez p. Dr. S. Otolskiego wnioskami Komisji Rewizyjnej, zebranie uchwaliło przez akklamację absolutorium dla ustępującego Zarządu.

Ustępujących z kolejności starszeństwa członków Zarządu pp. Inż. J. Wojnara, Inż. H. Kułakowskiego, Inż. C. Benedeka, Dr. G. Litterera, Dr. J. Prota i L. Spiessa powołano ponownie do Zarządu, ponadto zaś wybrano pp. Dyr. Wiktora Bereszkę i Dyr. Ferdynanda Więckowskiego.

Do Komisji Rewizyjnej powołano pp. Dr. S. Otolskiego, J. Szereszowskiego, B. Kuryłowicza.

Po wysłuchaniu odpowiednich referatów, Walne Zgromadzenie przyjęło dwa wnioski natury finansowej, dotyczące upoważnienia Zarządu

do oznaczania składek członkowskich w przypadkach, gdy nie jest możliwe ścisłe stosowanie odpowiednich przepisów statutu, tudzież dotyczące upoważnienia Zarządu do przeprowadzania zmian zgłoszonych w preliminarzu budżetowym pod warunkiem, że wydatki Związku nie przekroczą ogólnej sumy wpływów.

Przyjęto również wniosek, upoważniający Zarząd do przeprowadzenia takich zmian i poprawek w nowym statucie Związku, jakie wymagane będą przez władze nadzorcze.

Wreszcie Walne Zgromadzenie uchwaliło powołać Fundację Stypendiów imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego przy Związku Przemysłu Chemicznego R. P., nadać jej statut, oraz przeznaczyć na cel Fundacji zgromadzone wśród przedsiębiorstw sumy. Zaznaczyć trzeba, że jeszcze przed formalnym zatwierdzeniem statutu Fundacji, dwa stypendia zostały wypłacone przez Związek studentom Politechniki Warszawskiej.

Po sformułowaniu apelu pod adresem członków Związku Przemysłu Chemicznego o liczne w roku bieżącym zgłaszania praktyk wakacyjnych, Walne Zgromadzenie Związku zostało zamknięte.

Natychmiast odbyło się konstytucyjne posiedzenie nowego Zarządu, który powołał Prezydium w następującym składzie:

Prezes — Inż. Jerzy Wojnar,

Vice-Prezesi — Inż. Feliks Wiślicki, Dr. Józef Landau, Inż. Henryk Kułakowski.

Członk. Prezydium: Inż. Włodzimierz Płużański, Inż. Jan Podraszek, Inż. Wiktor Sommer, Ludwik Spiess.

W drugiej części Walnego Zgromadzenia wygłoszony został przez p. Bohdana Stypińskiego odczyt p. t. „Ewolucja roli i zadań związków przemysłowych”. Odczyt ten wywołał ożywioną dyskusję na niezmiernie interesujące tematy, koncentrujące się przede wszystkim dokoła zagadnienia przymusowych czy wolnych organizacji przemysłowych.

Z WALNEGO ZGROMADZENIA

Po zakończeniu części formalnej Walnego Zgromadzenia Związku Przemysłu Chemicznego, przed referatem p. Dyr. Stypińskiego, prezes Związku Inż. F. Wislicki wygłosił przemówienie zagajające. Wyjątki z tego przemówienia poświęcone charakterystyce naszej organizacji ogłaszamy poniżej:

„Temat dzisiejszego referatu — ewolucja roli i zadań zrzeszeń przemysłowych — jest tematem bardzo aktualnym, tematem, który wzbudza naturalne i żywe zainteresowanie nas wszystkich, działaczy Związku Przemysłu Chemicznego i pokrewnych organizacji.

Przed oddaniem głosu prelegentowi, który oświecili to ważne zagadnienie ze swego punktu widzenia, pragnąłbym podkreślić jedną szczególną cechę naszego Związku. Otóż Związek jest jednym z niewielu zrzeszeń, które charakteryzuje wyraźna niejednorodność, a nawet pozorna sprzeczność interesów jego członków. Łączymy w naszej organizacji producentów surowca i jego przetwórców, łączymy sprzedawców i nabywców. Reprezentowane są u nas — na przykład — krajowe wytwórnie kwasu siarkowego narówni z odbiorcami tego podstawowego w naszym przemyśle wytworu, stanowiącego dla wielu fabryk chemicznych nieodzowny surowiec.

Wahaliśmy się, przy założeniu Związku, czy słusznym jest łączyć przedsiębiorstwa o tak różnych zainteresowaniach handlowych.

Jednakże kilkunastoletnie doświadczenie wspólnej, harmonijnej, współpracy przekonało nas wszystkich o dodatnich stronach takiej struktury naszego Związku. Różnice interesów, — które w innych warunkach przybrałyby, zapewne, formę ostrych konfliktów — udawało się nam zawsze wyjaśnić, wyrównać i uzgodnić, na gruncie rzeczywistego zrozumienia i poszanowania interesów każdej strony.

W licznych Sekcjach i Grupach naszego Związku każdy z nas uczył się nie tylko bronić interesów zawodowych, niekiedy — pozornie — rozbieżnych, ale przede wszystkim obejmować myślą całokształt zadań i zainteresowań gospodarczych reprezentowanego przez nas przemysłu, stanowiącego już bardzo poważny fragment naszego gospodarstwa narodowego.

Pracuję w Związku od początku jego istnienia. Mogę więc stanowczo stwierdzić, że organizacja nasza przeszła zwycięsko przez ogniową próbę życia, że wykazała ona swoją celowość; typ związku, jednoczącego — na szerszej podstawie — sprzeczne, pozornie, interesy okazał się w naszej praktyce bardzo wartościowy. Albowiem słuszne jest twierdzenie, że w całym przemyśle, w całym stosunku wytwórcy do przetwórcy o wiele większa jest stała łączność interesów niż ich przejściowa rozbieżność.

Tezę tę potwierdza istnienie oraz długoletnia owocna działalność związku zrzeszeń przemysłowych — jakim jest Centralny Związek Przemysłu Polskiego, łączący związki przemysłowe o przeciwstawnych pozornie interesach. Jest rzeczą dla mnie niewątpliwą, że ten typ organizacji, podkreślający cechy solidaryzmu, łagodzący

sprzeczności, jest najwyższym szczeblem rozwojowym, możliwym do osiągnięcia, w czasach obecnych, przez zrzeszenia przemysłowe.

Sądzę, że ewolucja ich będzie szła w kierunku pogłębienia solidaryzmu interesów: przez dalszy, organizacyjny rozwój dotychczasowych dobrowolnych zrzeszeń, przez dobrowolne związki tych zrzeszeń, przez łagodzenie, we wspólnej, korzystnej dla zrzeszonych współpracy, wszystkich istniejących rozbieżności”.

ZJAZD INŻYNIERÓW CHEMIKÓW

Na dzień 2—3 maja r. b. zwołany został pod protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Prof. Ignacego Mościckiego, I Zjazd Inżynierów Chemików. Obficie — bo w ilości powyżej 200 — zgłoszone referaty pozwalają stwierdzić, że rozliczne tematy stają się przedmiotem zainteresowania Zjazdu, zwołanego pod dwoma naczelnymi hasłami: chemia na usługach kraju oraz zagadnienia surowcowe.

Było by ze wszech miar pożądane, aby zrzeszone w Związku Przemysłu Chemicznego przedsiębiorstwa delegowały możliwie znaczną ilość zatrudnionych inżynierów chemików na Zjazd, zwłaszcza że obrady prowadzone będą w ciągu dwóch dni świątecznych.

Szczegółowy program Zjazdu otrzymać można w Związku Inżynierów Chemików, Warszawa, Krucza 14.

W skład Komitetu Honorowego, pozostającego pod przewodnictwem Pana Vice-Premiera, Inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego, wchodzi również prezes Związku Przemysłu Chemicznego, p. Inż. Jerzy Wojnar.

INFORMACJE EKSPORTOWE

W związku z przewidywanymi rokowaniami o rewizję układów kontyngentowych z *Węgrami* — Związek przystąpił do zbierania postulatów eksportowych.

Przedsiębiorstwa zainteresowane w eksporcie do *Czechosłowacji* i *Holandii*, które odczuwają trudności przy wywozie do tych krajów proszone są o porozumienie się ze Związkiem.

Przedsiębiorstwa zainteresowane w eksporcie do *Turcji* zechcą nadsyłać postulaty dotyczące tego rynku do Związku.

Zanotowane zostały następujące zmiany przywozów celnych i reglamentacyjnych:

Czechosłowacja. Ogłoszenie zakazu przywozu na żelazocyjanek sodowy, potasowy i wapniowy.

Estonia. Bezcelowy przywóz tlenu ołowiu i boraksu dla fabryk szkła.

Holandia. Podwyższenie ceł na biel cynkową, litopon i inne farby białe.

Kanada. Zmiana szeregu stawek celnych dotyczących produktów chemicznych.

Palestyna. Zmiana ceł na wyroby perfumeryjne.

Następujące firmy interesują się objęciem przedstawicielstwa polskich produktów chemicznych:

Firma Egbert Hammer Oosterbank (Holandia) Benedendorpsweg 128.

Firma S. Nataf Sousse (Tunis) Boulevard Loubet.

Firma Partabsing Jogatsing. Karachi (Indie Brytyjskie).

KRONIKA

Z inicjatywy Rady Stalowej i pod protektoratem Prof. Akademii Górniczej, A. Skąpskiego, wydany ma być w początkach czerwca r. b. specjalny zeszyt „Przeglądu Technicznego”, poświęcony walce z korozją.

W związku z tą inicjatywą, Prof. Skąpski zwrócił się do Związku Przemysłu Chemicznego z prośbą o zachęcenie zrzeszonych przedsiębiorstw do podania mu ciekawszych wypadków korozji tworzyw żelaznych, które zaszyły w poszczególnych przedsiębiorstwach. Opis taki, omawiający dokładnie warunki fizykochemiczne w jakich pracuje tworzywo, powinien być uzupełniony fotografiami i nadesłany możliwie śpiesznie pod adresem Prof. A. Skąpskiego, Kraków, Akademia Górnicza.

Z uwagi na szczególne znaczenie, jakie walka z korozją ma w przemyśle chemicznym, zachęcamy zrzeszone przedsiębiorstwa do spełnienia prośby Prof. Skąpskiego i nadesłania mu szczegółowych opisów — z żadanymi załącznikami.

Instytut Naukowej Organizacji i Kierownictwa donosi nam, że w okresie od 19 kwietnia do 31 maja r. b. prowadzone będą równolegle dwa cykle wykładów, mianowicie:

o racjonalnych metodach kontroli administracji i gospodarki w instytucjach i przedsiębiorstwach przemysłowych, oraz

o organizacji spraw personalnych.

Zapisy przyjmuje i bliższych informacji udziela Instytut Organizacji, Warszawa, Mokotowska 53.

Tegoroczne Targi brukselskie odbywają się w okresie od 7 do 21 kwietnia.

„Kurier Poranny” przystąpił do opracowania specjalnego numeru, poświęconego stosunkom polsko-brytyjskim, ze szczególnym uwzględnieniem

niem spraw gospodarczych. Inicjatywa ta — z uwagi na rozwijające się stosunki handlowe polsko-angielskie — zasługuje na uwagę ze strony przemysłu chemicznego.

Ogłoszone zostało drukiem IX Sprawozdanie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie za r. 1936, obejmujące ogólną ocenę sytuacji gospodarczej, tudzież szczegółowe sprawozdanie z działalności Izby.

W związku z wystawą aparatury chemicznej „Achema VIII”, która odbędzie się we Frankfurcie nad Menem w lipcu r. b. — Towarzystwo „Dechema”, które urządza wystawę, projektuje zorganizowanie wycieczek naukowo-badawczych. Program tych wycieczek obejmowałby pobyt we Frankfurcie w dniach 1 — 6 lipca, połączony ze zwiedzeniem „Achemy” i udziałem w szeregu zjazdów naukowych, odbywających się w tym czasie.

Bliższych wiadomości na ten temat udzielić może, uproszony przez organizatorów wystawy, p. Prof. Dr. Tadeusz Kuczyński — Politechnika Lwowska, Łozińskiego 2.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr 24 z dn. 31 marca r. b. ogłoszone zostało pod poz. 154 rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 29 marca 1937, przedłużające o jeden miesiąc — t. j. do dn. 30 kwietnia r. b. prowizorium handlowe, zawarte między Polską a Francją w lipcu roku ubiegłego.

W Dz. Ust. Nr 25 z dn. 5 kwietnia 1937 ogłoszone zostały pod poz. 165, 166, 167, 168, 169 i 170 — Ustawy z dn. 18 marca 1937, ratyfikujące porozumienia gospodarcze lub uzupełnienia do tych porozumień, zawarte między Polską a Szwecją, Polską a Czechosłowacją, Polską a Rzeszą Niemiecką, Polską a Finlandią, Polską a Francją.

W Dz. Urzęd. Min. Skarbu Nr 8 z dn. 25 marca r. b. został ogłoszony pod poz. 251 okólnik taryfikacyjny, wyjaśniający sposób taryfikacji kleju i żelatyny, clonych wg. poz. 469 oraz 470 taryfy celnej.

W Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 8 z dn. 25 marca r. b. ogłoszony został pod poz. 257 okólnik, wyjaśniający sposób ustalania wagi netto towarów przy odprawie celnej.

W Dz. Ust. R. P. Nr 28 z dn. 12 kwietnia 1937 ukazała się pod poz. 208 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1937 w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podatku od olejów mineralnych.

Ustawa powyższa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

TELEFON 298-84

Z W I E D Z A J

KOMUNIKACJA LOTNICZA ZAPEWNI

MAKSIMUM WYGODY

OSZCZĘDNOŚCI CZASU I BEZPIECZEŃSTWA

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAN DOMU HANDLOWEGO

B. NEUFELD, WARSZAWA, Leszno 54.

Cena w zł. za 100 kg.

Aceton	350.—
Alun chromowy	80.—
Alun krystaliczny	55.—
Alun mielony	55.—
Antichlor kryst.	41.—
Antimonium crud. w kawałkach	170.—
Antimonium crud. w proszku	200.—
Asfalt Gilsonit	85.—
Azotan baru	185.—
Barwniki anilinowe — ceny i katalogi na żądanie	
Biel cynkowa	110.—
Biel ołowiana	170.—
Boraks kryst.	88.—
Boraks w proszku	93.—
Boran manganu	340.—
Braunsztyń	80.—
Chlorek baru	75.—
Chlorek cynku w proszku 98/100%	120.—
Chlorek wapna	40.—
Dwuchromian potasu	190.—
Dwuchromian sodu	170.—
Dwusiarczyny sodu bezwodny 60/62%	45.—
Fenol	310.—
Fosforan sodu trójsasadowy	100.—
Fosfor czerwony	650.—
Glejta angielska w proszku	170.—
Glin metaliczny w proszku	550.—
Grafit angielski w łuskach	130.—
Grafit angielski w proszku 95/97%	130.—
Hydrosulfit	280.—
Kalafonia	73.—
Kamfora w taflach	725.—
Kej kostny	150.—
Klej skórny	185.—
Kaolina w kaw. i w proszku	14.—

Kreda chem. czysta	52.—
Kwas borny	185.—
Kwas szczawiowy	150.—
Litopon 30%	82.—
Minia ołowiana	150.—
Minia żelazowa min. 90%	85.—
Nadboran sodowy	390.—
Nadmanganian potasu	330.—
Nitrobenzol	450.—
Octan kobaltu	1200.—
Octan ołowiu	165.—
Oleina	200.—
Olej rycynowy med.	230.—
Pumeks w kawałkach	60.—
Pumeks w proszku	40.—
Sadza ameryk. Carbon = black marki Witco — ceny konwencyjne.	
Salmiak mielony	115.—
Salmiak w kaw. subl.	200.—
Siarczan kobaltu	750.—
Siarczan magnezu	20.—
Siarczan miedzi	95.—
Siarczan żelazowy	15.—
Siarka mielona	35.—
Siarka w łuskach	35.—
Talcum 000	19.—
Talcum 00000	26.—
Talcum 000000	29.—
Tanina 92%	750.—
Tlenek kobaltu 76%	2000.—
Węglan magnezu w cegielkach	220.—
Węglan magnezu w proszku	125.—
Węgiel aktywowany odbarwiający do olejów	160.—
Ziemia okrzemkowa	35.—
Żelazocjanek potasowy	250.—
Żelazocjanek sodowy	330.—

Ceny powyższe są cenami hurtowymi i rozumieją się za 100 kg. loco skład Warszawa wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:
„PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BO.
RUTA Sp. Akc.“, Łódź tel. 195.96
195.97; Warszawa, Piusa XI. 3
m. 8, tel. 8.38.78.

„WOLA KRZYSZTOPORSKA“
Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel.
Piotrków Tryb. 165.

ZAKŁADY CHEMICZNE W WIN-
NICY, S. A. Winnica, poczta Hen-
ryków k/Warszawy, tel. 1.1a podm. 17.
Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross.
Łódź, Gdańska 81, tel. 186.12.

Chlorek wapna bielący:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“,
Warszawa, Czackiego 6, tel. 634.94.

Chlorek wapnia (CaCl₂):
„ZAKŁADY SOLVAY W POL-
SCE“, Warszawa, Czackiego 14,
tel. 5.91.24.

Dwuchromian potasu i dwuchromian
sodu, sól glauberska kalc:
Tow. Fabryk Portl. Cem.
„WYSOKA“ Sp. Akc. Warszawa,
Mazowiecka Nr. 7, fabryka w
Wrzosowej, p-ta Częstochowa 4.
Wylączna sprzedaż: D/H. Maury-
cy Luxemburg. Warszawa, Sena-
torska 28/30, tel. 6.00.19.

Farmaceutyczne przetwory:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS
i SYN“, Warszawa, Daniłowiczow-
ska 16, tel. Centrala-Spiess.
„Fr. KARPINSKI Spółka Akcyjna“,
Warszawa. Wolność 9, tel. 11.06.00.

Gliceryna farmaceutyczna i technicz-
na:

Sp. Akc. „STREM“, Warszawa,
Mazowiecka 7, tel. 584.30.

Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LE-
VER“ Sp. Akc., Warszawa, Nowy
Zjazd 1, telefony 605.77, 605.99.

Gumowe artykuły techniczne:

Sp. Akc. „WOLBROM“, Warsza-
wa, Leszno 15, tel. 11.06.81,

Zakł. Kauczukowe „PIASTOW“ Sp.
Akc., Warszawa, Złota 35, tel.
533.49

Jedwab sztuczny:

Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FA-
BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA-
BIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel.
875.39.

FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN
SZTUCZNYCH „CHODAKÓW“,
Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel.
Sochaczew 81.

Karbid:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“,
Warszawa, Czackiego 6, tel. 634.94.

Klej kostny i skórny:

Sp. Akc. „STREM“, Warszawa,
Mazowiecka 7, tel. 584.30.

Kwaśny węglan sodowy (bicarbonat):
„ZAKŁADY SOLVAY W POL-
SCE“, Warszawa, Czackiego 14,
tel. 591.24.

Oleina zwierzęca:

Sp. Akc. „STREM“, Warszawa,
Mazowiecka 7, tel. 584.30.

Siarczek węgla:

Sp. Akc. TOMASZOWSKA FA-
BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA-
BIU, Warszawa, Wilcza 9a, tel.
875.39.

Słomka i włosie wiskozowe:

Sp. Akc. TOMASZOWSKA FA-
BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA-
BIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel.
875.39.

Soda amoniakalna, krystaliczna i kau-
styczna:

„ZAKŁADY SOLVAY W POL-
SCE“, Warszawa, Czackiego 14,
tel. 591.24.

Soda kaustyczna:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“,
Warszawa, Czackiego 6, tel. 634.94.

Sól glauberska krystaliczna:

„TOMASZOWSKA FABRYKA
SZTUCZNEGO JEDWABIU“,
Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8.75.39.

Stearyna:

Sp. Akc. „STREM“, Warszawa,
Mazowiecka 7, tel. 584.30.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego“ bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510.14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.